

• Inleiding

Het bruto binnenlands product (BBP) van Canada is achteruitgegaan met 0,2% in februari 2008. De daling is groter dan verwacht door het gros van de waarnemers. Zij verwachten niet onmiddellijk een recessie maar schuiven deze mogelijkheid niet volledig ter zijde. In de loop van de afgelopen drie maanden is de economische activiteit gekrompen met 0,7% op jaarbasis. Dit is de meest uitgesproken daling sinds 1997 en het eerste negatieve resultaat over een periode van drie maanden sinds november 2001 toen de Amerikaanse economie in recessie was, aldus de hoofdeconoom van de *Bank of Montreal*, *Michael Gregory*.

M. Gregory wijst erop dat bij analyse van de gegevens van het afgelopen jaar, opgesplitst in schijven van drie maanden, de groei van de Canadese economie is geëvolueerd van 3,9% naar 3,0% naar 1,4% tot de huidige daling van 0,7%. Deze resultaten sluiten volgens hem niet de mogelijkheid uit van een positief resultaat in het eerste trimester. Het recentste zesmaandelijks rapport van de *Bank of Canada* (april 2008) stelt dat de sterke binnenlandse vraag bijna volledig teniet wordt gedaan door de meer uitgesproken en langere groeivertraging in de VS, de sterke Canadese dollar en de strikte kredietvoorwaarden.

Blijkens de "Revue financière" van het *Ministerie van Financiën*, gepubliceerd eind maart, bedroeg het begrotingsoverschot in januari 2008 zo'n 600 miljoen CAD in vergelijking met 2,4 miljard CAD in januari 2007. De daling is te wijten aan de lagere inkomsten uit de personenbelasting en het effect van de nieuwe verlaging van de federale BTW tot 5% vanaf 1 januari 2008. Deze verlaging heeft de maandelijkse BTW-inkomsten doen afnemen met 500 miljoen CAD of 16,5%.

Op 31 januari 2008 bedroeg de federale schuld 457,3 miljard CAD, een daling met bijna 10 miljard in vergelijking met 31 maart 2007.

• Economische groei

De verslechterende groeiperspectieven voor de Amerikaanse economie en de voortdurende verstrenging van de kredietvoorwaarden op wereldschaal, zoals waargenomen door de *Centrale bank* sinds haar laatste "Monetary Policy Report Update" (januari 2008), hebben een onmiddellijke weerslag op de Canadese economie. Bijgevolg werd de BBP-groei naar beneden herzien tot 1,4% in 2008, 2,4% in 2009 en 3,3% in 2010.

In het tweede trimester van 2008 rekent de *Bank of Canada* op een groei van 0,3%. Volgens de hoofdeconoom van de *TD Bank*, *Don Drummond*, is Canada nog niet in recessie "maar het is nipt".

De Centrale bank voorziet dat de binnenlandse vraag in Canada verder wordt aangestuurd door de hoge grondstoffenprijzen, de sterke tewerkstelling en de voortdurende versoepeling van het monetaire beleid. De binnenlandse vraag blijft in de nabije toekomst de belangrijkste motor voor de economische groei.

In deze context heeft de Centrale bank op 4 maart én op 22 april beslist haar rentevoet te verlagen tot het huidige niveau van 3%.

Tot op heden zijn de verliezen van de Canadese financiële instellingen beperkt gebleven, evenals hun blootstelling aan het risicovolle "Asset Backed Commercial Paper" (ABCP).

Het *Internationaal Monetair Fonds* heeft de groei van de Canadese economie eveneens naar beneden herzien met een half procentpunt. "Na meerdere jaren van sterke groei is de economie ook vertraagd in 2007. Ze zou moeten groeien met 1,3% in 2008", schrijft het IMF in zijn economische wereldvoorzichten. In 2007 was er sprake van een economische groei van 2,7%.

De vertraging is te wijten aan "een zwakkere externe vraag" naar Canadese

exportproducten. Zo'n 76% van de Canadese export is bestemd voor de Verenigde Staten, dat stemt overeen met 25% van het Canadese BBP.

• Evolutie & perspectieven

De *Canadian Economic Observer* van maart 2008 stelt dat de energiesector de drijvende kracht is achter de investeringen in Canada met een nieuwe stijging van 10% in 2008. De ontginners van de teerzanden (in Alberta) zouden 19,7 miljard CAD investeren, een stijging met 23%, die volgt op een eerdere stijging van 32% in 2007. "*Dit is meer dan het totaal van de investeringsprojecten met een waarde van 19,6 miljard voor de totale verwerkende nijverheid*", aldus de Canadian economic observer, die hieraan toevoegt dat de investeringen in de teerzanden (slechts) 1,4 miljard CAD bedroegen in 1998.

De verplaatsing van de investeringstoename van de verwerkende nijverheid naar de ontginning van de teerzanden illustreert volgens de Canadian economic observer duidelijk één van de meest structurele evoluties van de Canadese economie in het afgelopen decennium.

In de sector van de teerzanden zijn de investeringen gestegen van 5,2 miljard CAD in 2003 naar een geschatte waarde van 19,7 miljard CAD in 2008. Deze groei is de belangrijkste die ooit werd waargenomen in één grote sector (en derhalve in één industrie), met uitzondering van de oliesector, over een vijfjarige periode.

Hoewel energie momenteel bovenaan de investeringslijst staat van de ondernemingen, vestigt de Canadian economic observer de aandacht op het feit dat de snelste groei wordt geregistreerd in de sector van de ontginning van metaalertsen. Sinds het herstel van de metaalkoersen in 2003, hebben de investeringen de winststijgingen van nabij gevolgd. Met twee opeenvolgende stijgingen van 33% in 2007 en 2008, zijn de investeringen bijna verdrievoudigd sinds 2003. Met een totaalwaarde van 4,7 miljard CAD, zijn de investeringen voornamelijk toegespitst op de goud-, nikkel en kopermijnen.

• Buitenlandse handel

Het handelsoverschot van Canada met de rest van de wereld is afgenomen in 2007 en bedraagt nu 49,5 miljard CAD, het laagste niveau sinds 1999. Blijkens gegevens die begin april werden gepubliceerd door *Statistics Canada* is de uitvoer van goederen gestegen met 2,1% in 2007 tot 465,2 miljard CAD. De invoer is toegenomen met 2,8% tot 415,8 miljard CAD. De energiesector heeft de grootste bijdrage geleverd tot het Canadese handelsoverschot. Zonder de energiesector zou Canada volgens Statistics Canada een handelsdeficit hebben met de rest van de wereld.

De automobielsector, ingeplant in Ontario, heeft voor de eerste maal sinds 1987 een handelsdeficit geregistreerd als gevolg van een afname van de export, terwijl de import nauwelijks is gewijzigd. De uitvoer van Canadese producten naar andere landen dan de Verenigde Staten is gestegen met 17,4%, door de groeiende handel met het Verenigd Koninkrijk en VR China. De invoer uit andere landen dan de VS is eveneens toegenomen. Ze vertegenwoordigden meer dan 45% van de totale invoer in 2007 door de groeiende import van producten uit China en Mexico.

• Bilaterale handel

Sinds 2002 helt de handelsbalans met Canada over in het voordeel van België. Tussen 2001 en 2006 is de export van Belgische producten naar Canada meer dan verdubbeld. In 2006 heeft de Belgische export naar Canada voor de eerste maal de grens van 2 miljard EUR overschreden. In 2007 bestond de Belgische export, die goed was voor een totaalbedrag van 2,14 miljard EUR, vooral uit chemische & farmaceutische producten (63,50%), fijne & onechte parels (7,55%), machines & toestellen (6,21%), vervoermaterieel (4,74%) en onedele metalen & hiervan afgeleide producten (4,61%).

▪ Interessante websites

Ambassade van België in Ottawa: www.diplomatie.be/ottawanl

Ambassade van Canada in Brussel: www.dfait-maeci.gc.ca/canada-europa/brussels/

- Bank of Canada: www.banqueducanada.ca

- Ministerie van Financiën: www.fin.gc.ca

- Ministerie van Buitenlandse Zaken en Internationale Handel

www.international.gc.ca/menu.asp

- Doing Business with Canada

www.canadainternational.gc.ca/dbc/DoingBusinessWithCanada-en.aspx

- Douanediens: www.cbsa-asfc.gc.ca/menu-e.html

- Statistieken: www.statcan.ca

- OESO: www.oecd.org/canada

- Internationaal Muntfonds: www.imf.org/external/country/CAN/index.htm

- Mouvement des caisses Desjardins: www.desjardins.com/economie

- Invest in Canada: www.investincanada.gc.ca/Director.aspx?lang=en

- Doing Business with Canada 2008 (World Bank Group):

www.doingbusiness.org/Documents/CountryProfiles/CAN.pdf

- Statistieken van de buitenlandse handel:

strategis.gc.ca/sc_mrkti/tdst/tdo/tdo.php#tag

strategis.ic.gc.ca/cgi-in/sc_mrkti/cid/cid_e.cgi?func=start_search&search_type=by_country

Bron: FOD Buitenlandse Zaken
ABH / DS / Juni 2008